

Nr 65.

Ankom till riksdagens kansli den 2 juni 1939 kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. fl., såvitt angår pensionsväsendet.

I innevarande års statsverksproposition har Kungl. Maj:t, under åberopande av vad föredragande departementschefen under rubrik »För flera huvudtitlar gemensamma frågor» yttrat rörande dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. fl., under nedannämnda fyra punkter av elfte huvudtiteln föreslagit riksdagen

under punkten 3: att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Dyrtidstillägg åt f. d. civila befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer* för budgetåret 1939/40 beräkna ett *förslagsanslag* av 5,700,000 kronor;

under punkten 4: att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Dyrtidstillägg åt pensionsberättigade änkor och barn efter civila befattningshavare i statens tjänst m. fl.* för budgetåret 1939/40 beräkna ett *förslagsanslag* av 2,650,000 kronor;

under punkten 27: att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Dyrtidstillägg åt pensionsberättigade änkor och barn efter militära befattningshavare* för budgetåret 1939/40 beräkna ett *förslagsanslag* av 3,000,000 kronor; samt

under punkten 30: att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Dyrtidstillägg åt pensionsberättigade änkor och barn efter militära befattningshavare* för budgetåret 1939/40 beräkna ett *förslagsanslag* av 1,250,000 kronor.

I en den 12 maj 1939 dagtecknad proposition nr 311 har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag föreslagit riksdagen, bland annat, att

dels medgiva, att dyrtidstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst m. fl. under budgetåret 1939/40 må i huvudsaklig överensstämmelse med av föredragande departementschefen i propositionen förordade grunder utgå enligt de närmare föreskrifter, som meddelas av Kungl. Maj:t;

dels besluta, att utgifterna för dyrtidstillägg skola bestridas beträffande befattningshavare och pensionärer vid de affärsdrivande verken eller vid av dessa övertagna företag eller inrättningar från de medel, av vilka verkets utgifter i övrigt bestridas;

dels å driftbudgeten under elfte huvudtiteln för budgetåret 1939/40 såsom *förslagsanslag* anvisa

till *Dyrtdistillägg åt f. d. civila befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer* 5,700,000 kronor,

till *Dyrtdistillägg åt pensionsberättigade änkor och barn efter civila befattningshavare i statens tjänst m. fl.* 1,850,000 kronor,

till *Dyrtdistillägg åt f. d. militära befattningshavare m. fl.* 3,000,000 kronor,

till *Dyrtdistillägg åt pensionsberättigade änkor och barn efter militära befattningshavare* 875,000 kronor;

dels ock å driftbudgeten under trettonde huvudtiteln till Dyrtdistillägg åt f. d. befattningshavare m. fl. pensionärer för budgetåret 1939/40 anvisa ett förslagsanslag av 9,800 kronor.

Ifrågavarande proposition har, såvitt angår pensionsväsendet, hänvisats till bankoutskottet samt i övrigt till statsutskottet.

Dyrtdistillägg skall under nästkommande budgetår fortfarande utgå till befattningshavare, som icke beröras av de nya lönerregleringarna, ävensom å sådana hittills med dyrtdistillägg förenade arvoden, som icke vid övergången till det nya budgetåret bliva föremål för reglering. Nu gällande grunder för dyrtdistilläggets utgående skola därvid erhålla fortsatt tillämpning, dock med vissa i propositionen nr 311 närmare angivna jämkningar.

Å *tjänstepensioner* har dyrtdistillägg ansetts böra utgå i den omfattning, som nu gäller.

Beträffande grunderna hava vissa jämkningar ansetts böra vidtagas. Härom anför föredragande departementschefen:

I propositionen nr 292 har för årets riksdag framlagts förslag angående bland annat rätt till uppskjuten tjänstepension för vissa professorer vid konsthögskolan och vissa tjänstemän vid konjunkturinstitutet. Såsom i propositionen framhållits bör — i likhet med vad som gäller beträffande uppskjuten livränta enligt civila tjänstepensionsreglementet — dyrtdistillägg icke utgå å sådan uppskjuten tjänstepension.

Vidare bör jämväl beträffande dyrtdistillägg å tjänstepension gälla, att förhöjning därav icke må åtnjutas för barn, för vilket barntillägg övergångsvis utgår enligt särskilda i anslutning till lönerregleringen meddelade bestämmelser.

Slutligen bör vid sammanträffande av dyrtdistillägg å tjänstepension och rörligt tillägg en begränsning av dyrtdistillägget ske huvudsakligen enligt samma principer, som skola tillämpas för det fall att dyrtdistillägg å arvodes- eller lönebelopp ifrågakommer samtidigt med rörligt tillägg.

Beträffande dyrtdistillägg å *familjepensionerna* har departementschefen anfört följande:

Genom propositionen nr 186 har för årets riksdag framlagts förslag angående överenskommelser med bland andra universitetets i Uppsala pensionsinrättning för tjänstemäns änkor och barn och pensionsinrättningen för änkor och barn efter befattningshavare vid universitetet i Lund om övertagande av dessa pensionsinrättningars rörelse. Enligt överenskommelserna skall dyrtdistillägg ej utgå till pensionsberättigade efter delägare i någon av pensionsinrättningarna, som redan före övertagandet på grund av befattning utom universitetet blivit underkastad allmänna familjepensionsreglementet.

Ej heller skall dyrtidstillägg å pension från Lunds universitets änke- och pupillkassa utgå till pensionsberättigade efter sådan delägare i pensionsinrättningen i Lund, som vid övertagandet kvarstår i universitetets tjänst. Såsom i propositionen framhållits böra ej heller efterlevande till befattningshavare, som framdeles, trots allmänna familjepensionsreglementets tillämplighet å dem, vinna inträde i Lunds universitets änke- och pupillkassa, åtnjuta dyrtidstillägg å pension från nämnda kassa. Även i vissa andra fall (exempelvis med avseende å befattningshavare, vilka varit skyldiga att inträda både i marinens familjepensionskassa och i lotsverkets enskilda pensionskassa) bör rätten till dyrtidstillägg på motsvarande sätt begränsas.

I den i dag beslutade propositionen angående förbättring av vissa äldre tjänste- och familjepensioner har framlagts förslag, enligt vilket nuvarande dyrtidstillägg å vissa äldre familjepensioner skall utbytas mot ett procentuellt tillägg. Beträffande den närmare innebörden av detta förslag torde få hänvisas till nämnda proposition. Här må allenast påpekas, att det procentuella tillägget avses skola beräknas huvudsakligen enligt de grunder, som gälla för rörlig del enligt allmänna familjepensionsreglementet.

Vid sammanträffande av dyrtidstillägg eller procentuellt tillägg å familjepension med rörligt tillägg enligt de nya avlöningsbestämmelserna torde i huvudsak motsvarande principer böra tillämpas som för det fall att dyrtidstillägg å arvodes- eller lönebelopp ifrågakommer samtidigt med rörligt tillägg.

I övrigt torde ändring icke böra vidtagas i gällande bestämmelser om dyrtidstillägg å familjepensioner.

Utskottet vill erinra, att statsutskottet i utlåtande nr 240 tillstyrkt Kungl. Maj:ts i propositionen nr 311 framställda förslag i de delar detsamma blivit hänvisat till utskottets behandling samt hemställt, att dyrtidstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst m. fl. må under budgetåret 1939/40 utgå i enlighet med vad i propositionen föreslagits. I anslutning härtill får bankoutskottet tillstyrka att dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer samt pensionsberättigade änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst m. fl. må på sätt föredragande departementschefen förutsatt under samma budgetår utgå efter i huvudsak nu gällande grunder, dock med vissa av provisoriska pensionsregleringar m. m. föranledda jämkningar.

Utskottet.

Kungl. Maj:ts förslag till beräkning av ovan omförmälda anslag till dyrtidstillägg för nästkommande budgetår har icke givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet hemställer förty,

att riksdagen må

1) medgiva, att dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer samt pensionsberättigade änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst m. fl. må i huvudsaklig överensstämmelse med av föredragande departementschefen i statsrådsprotokollet över finansärenden för den 12 maj 1939 förordade grunder utgå enligt de närmare föreskrifter, som meddelas av Kungl. Maj:t;

Bankoutskottets utlåtande Nr 65.

2) besluta, att utgifterna för dyrtidstillägg skola bestridas beträffande pensionärer vid de affärsdrivande verken eller vid av dessa övertagna företag eller inrättningar från de medel, av vilka verkets utgifter i övrigt bestridas;

3) under elfte huvudtiteln för budgetåret 1939/40 såsom *förslagsanslag* anvisa

till *Dyrtidstillägg åt f. d. civila befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer* 5,700,000 kronor;

till *Dyrtidstillägg åt pensionsberättigade änkor och barn efter civila befattningshavare i statens tjänst m. fl.* 1,850,000 kronor;

till *Dyrtidstillägg åt f. d. militära befattningshavare m. fl.* 3,000,000 kronor;

till *Dyrtidstillägg åt pensionsberättigade änkor och barn efter militära befattningshavare* 875,000 kronor; samt

4) under trettonde huvudtiteln till *Dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare m. fl. pensionärer* för budgetåret 1939/40 anvisa ett *förslagsanslag* av 9,800 kronor.

Stockholm den 1 juni 1939.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Åkerberg, Berling, Friggeråker, Holmström, Nilsson* i *Mölnadal, Sundvik, Swartling* och *Albertsson*;

från andra kammaren: herrar *Holmgren, Lovén, Paulsen, Andersson* i *Falkenberg, K. A. Westman, Osberg, Andersson* i *Munkaljungby* och *Andersson* i *Lindome*.